

החברותא

החברותא בטאען פנימי לחברים גליון מס 629 בס"ד ערש"ק פר' כי תשא ט"ז אדר תש"פ

פנינים יקרים

כי תשא את ראש בני ישראל ונתנו וכו' (ל, יב) קירוב גאולתם של ישראל לפקודיהם מלשון פקוד יפקוד תלוי בנתינת צדקה- ונתנו שהרי גדולה צדקה שמקרבת את הגאולה.

כי תשא את ראש בני ישראל לפקודיהם (ל, יב) רק כאשר יכירו בחסרונם לפקודיהם, אז תוכלו שאת את ראש בני ישראל ולהעלותם.

ונתנו איש כפר נפשו (ל, יב) אותו הזקוק לכפרה כפר נפשו חייב להתיגע בעצמו בעבודת השי"ת ובתקון המדות ואינו רשאי להטיל עצמו על אחרים במחשבה שהאחרים יעלוהו ויתקנוהו אלא הוא בעצמו - בנפשו. (תורת אמת מלובלין)

ונתנו איש כופר נפשו (ל, יב) ידועה האימרא "ונתנו" נקרא ישר והפוך הרמז בזה כי הנותן הוא בעצם מקבל, עוד יש לומר המילה צדקה המתחלף באת בש צדיק הוא הא ודלת הוא קוף קוף הוא דלת והא הוא צדיק שוב יהא צדקה בהיפוך, והבן. (פניני דניאל)

ולא יהיה בהם נגף (ל, יב) אותיות נגפן ואותיות נגף באין כאחד, הגימל רומז על גמילות חסדים (כמובא בגמ' שבת קד) הגון ארוכה (גון סופי) והפה הכפוף סימן של גפן עושה חסד אבל אם מדובר על נגף רמז היכן שהיד קצרה כי הגון כפוף ורק הפה של פתוח וארוך הרי זה חלילה נגף וד"ל. (בן איש חי)

מחצית השקל (ל, יג) פרש"י הראה לו כמין מטבע של אש וכו', ראה שתדמה למטבע שהרי המטבע ללא צורה נפסלת כך עליך לראות שלא תקלקל את צורתך אלא שהצורה תהיה נכרת בקדושתה בשלמות. (דברי בינה מביאלא)

מחצית השקל (ל, יג) הצדיק נמצא במרכז התיבה מחצית, האותיות הקרובות לאות המרכזי צדיק חי"ת ויו"ד שהם אותיות חי לומר שהנותן צדקה זוכה לחיים ארוכים, והאותיות הרחוקות הם "מת" לומר חלילה נגף למי שמתרחק ממעשי הצדקה. (פניני דניאל)

העשיר לא ירבה (ל, טו) זה שהוא עשיר בדעת מבין בעצמו שלא ירבה - שיעלה על הדעת שהוא גדול ורב משום שהוא יודע ומכיר בשפלותו דלית ליה מגרמי כלום והכל בגדלות הבורא ברוך הוא. (ישמח ישראל)

העשיר לא ירבה (ל, טו) על פסוק זה הטעם רביעי (לפי האשכנזים) הרמז בזה על דרשת חז"ל שהמבזבז יתן צדקה חומש וארבעה חלקים ישאר אצלו, הרמז בזה העשיר לא ירבה אלא יניח רביעי אצלו.

(ילקוט חמישאי)

מחצית השקל (ל, יג) פרש"י הראה לו כמין מטבע של אש הנתינה יש לה ערך רק בשעה שנלווית אליה התלהבות מטבע של אש...

סרו מהר מן הדרך אשר צויתם עשו להם עגל מסכה (לג, ה) כיצד יתכן שאדם יעבור בבת אחת על כל התורה? התירוץ במה שכתוב בתורה סרו מהר מן הדרך וכו' ואם תשאל הכיצד יתכן שעברו מהר, על זה מתרץ עשו להם עגל מסכה ועוון העגל ככופר בכל התורה כולה, ודו"ק. (ילקוט חמישאי)

וראית את אחורי ופני לא יראו (לג, כג) הקב"ה מרמז למשה שבני אדם אינם מסוגלים לראות לפני המעשה או בעת המעשה ולהבין את הסיבה והגורם למעשה, אך לאחר התבוננות רואים כיצד הדברים שהתרחשו אכן כך היו צריכים להיות, וזהו וראית את אחורי דהיינו רק לאחר מעשה תוכל לראות ולהבין, ואילו פני לא יראו לפני המעשה לא יראה. (פניני דניאל)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

שיחת הראש זיע"א מוצאי שבת של פסח תשל"ו הובא לפרסום ע"י מ.א.

א

כשבני ישראל יצאו ממצרים הם יכלו לבוא לארץ ישראל דרך שלושת ימים, תחת זאת הוליך אותם הקב"ה דרך המדבר, שם הסתובבו ארבעים שנה ובסוף לא נכנסו לארץ ישראל. ויש להבין פשרו של דבר, מפני מה לקח אותם הרבש"ע בדרך כ"כ ארוכה, והוליך אותם למדבר, והחזיק אותם שם ארבעים שנה, ובסופו של דבר לא הכניס אותם לארץ ישראל? מה היתה המטרה בכל זה? ובכלל, מאז חטא עץ הדעת העולם כבר שרוי בגלות עד היום, ומחורבן בית שני אנו נמצאים בגלות זה כמעט אלפיים שנה, ולמה אחר כל זה הרבש"ע כבר לא גואל אותנו?

אלא שבזה מראים לנו מן השמים את התכלית שאנו צריכים להגיע אליה. כל אחד חושב לעצמו מחשבות ורוצה להגשים את החלומות שלו, ובוזה הוא מביא את עצמו לרוגז, וכאבים, ושנאת חנם. והוא נכנס למצב של ריחוק, מעצמו, ומהעולם. כי הרי "לא מחשבותי מחשבותיכם". הוא רודף אחרי השאיפות שלו, אבל "רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום". והתכלית של האדם היא לא להגשים את הרצונות שלו, כי אם להגיע אל היסוד שלו. כפי שאנו רואים אצל אברהם אבינו, האדם הגדול בענקים, שבר"ה ויוהכ"פ אנו מבקשים שזכותו תעמוד לנו - "עוד יזכור לנו אהבת איתן אדונינו", והוא הגיע אל השלימות שלו בדרך ארוכה מאד, ואחר כך כל הדרך הארוכה מה הוא השיג? - ואנכי עפר ואפר! בגיל

שלוש שנים הוא הכיר את בוראו, ומאז עבד אותו שבעים שנה עד שהקב"ה אמר לו "לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך", וגם כאן הוא עוד לא בא אל המנוחה ואל הנחלה. כל כך הרבה שנים הוא היה צריך לחכות עד שהגיע לשלימות שלו. ומהי השלימות הזו? לא בדרגות גבוהות, אלא בדרגות הכי נמוכות - ואנכי עפר ואפר!

כמו כן, כאשר היהודים יצאו ממצרים הם היו במצב של אתערותא דלעילא, והיו במדרגה מאד גבוהה. היה להם ביזת הים, והם ראו את השונאים שלהם מונחים פגרים מתים. לא היה להם שום מכאובים, ולא היה חסר להם כלום, אפילו הבגדים שלהם הדיפו ריח טוב. בדרך העולם אדם שלא מחליף את הבגדים נודף ממנו ריח לא טוב, אולם מהבגדים שלהם עלה ריח בשמים הכי טובים. לאור זה הם חשבו שהרבש"ע יתן להם מיד את כל צרכיהם, אלו הדברים שאדם זקוק להם. הלא הרבש"ע רוצה לתת כי הוא הרי "טוב ומיטיב לרעים ולטובים", לכן חשבו שיקבלו הכל תיכף ומיד. אולם "לא מחשבותי מחשבותיכם". הוא רצה להביא אותם לכך שאת מה שהם רוצים לקבל לא יקבלו מתוך שלווה ושמחה, רק מתוך עינויים, ואחרי דרך ארוכה. כי כל אדם צריך לזכך את עצמו כדי שיכיר את הבחינה שלו, כדוד המלך שהגיע לשלימות במה שאמר "ואנכי תולעת ולא איש חרפת אדם ובזוי עם".

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעמ' קודם

עכשיו בלב המדבר הוא נותן להם את המן והבאר כדי שיראו שהוא איתם בתוך המדבר, ומתוך זה יבינו ויכירו שגם הקשיים שהרבש"ע מכניס אותם בהם אינם מרחיקים אותם ממנו.

דור המדבר היה דוגמא לכל ישראל בכל הדורות בכדי שאנו נלמד מהם להתנהג כמותם. עליהם נאמר "זכרתי לך חסד נעורידך אהבת כלולותיך לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה", וגם כאשר היו במכאובים במדבר הגדול והנורא הם לא שכחו את הטובות שהיו להם. על זה אמר שלמה המלך "נזכירה דודיך מיין מישרים אהבוך", ופירש רש"י: שגם היום באלמנות חיות אני מזכירה את דודיך הראשונים, ואת האהבה העזה שאהבתיך אני ואבותי, והם לי יותר מכל משתה עונג ושמחה. באותם הימים, כשהיהודים הלכו במדבר, הם ידעו שבמדבר הזה ימותו ולא יכנסו לארץ ישראל. הרי הם ראו שכולם מתים. ועם כל זה לא שכחו את כל הזמנים שהיה להם טוב, ואת כל היסורים והכאבים הם השוו עם הטובות שהיו להם. במדבר עצמו הם היו כמו אלמנות חיות, הם ראו סביבם את הנחשים השרפים, ובכלל היו מאד כאובים. אבל הם זכרו את ביזת הים, ומזה הבינו שהרבש"ע רוצה בטובתם, והתכלית של כל זה היא העיקר - שיוכלו לקנות את השלימות ויהיו קשורים אל הנצח.

המשך יבוא אי"ה

גם משה רבינו שהוציא את בני ישראל ממצרים היה צריך לעבור הרבה סבל עד שהגיע למדריגה שלו. הוא ברח על נפשו מפרעה, וחיילי פרעה כבר הניפו את החרב על ראשו והקב"ה הפך את צוארו לעמוד שיש כדי שלא ימות, נוסף לכל היסורים שהיו לו בכוש ארבעים שנה. שנים רבות הוא זיכך את עצמו עד שהגיע למצב של "והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה", (ובל נטעה לחשוב שמשה הכיר את שפלותו באותם ענינים כמו שאנו חושבים, כי גבהו דרכיו מדרכינו, אבל איך שלא יהיה הוא מוכרח היה לעבור את כל הנפילות שאנו עוברים - בכל אופן שזה יהיה - כי בלא זה הוא לא יכל להיות המנהיג של עם ישראל ולהוציא אותם ממצרים), כי אין מציאות להכיר את הבורא עולם רק מתוך הכרת המציאות של האדם - מה אנוש כי תזכרנו.

ב

ובשביל להגיע את התכלית הזו הקב"ה הוליד אותם בדרך הארוכה, ולקח אותם למדבריות, כדי לבחון את אמונתם - מה הם יגידו בשעה שהקב"ה מוליד אותם לארץ ציה וצלמות. איך הם יקבלו אז את האלוקות. ואיך הם יכנעו בפני הדרך הזו של היסורים. האם בזמנים הקשים הם יזכרו את הזמנים הטובים של ביזת הים? של "המעביר בניו בין גזרי ים סוף", ושאר הדברים הטובים שהוא נתן להם? האם יכירו שזה אותו רבש"ע שנתן להם את הטוב? וגם

המשך פנינים יקרים

ויתאבלו ולא שתו איש עדיו עליו (לג, ד) - עיקר החטא היה מה שהלכו בעצבות, אחר החטא, ולא שמו אל לבם כי עוד בם חלק אלקי שהחטא אינו נוגע שם, וזהו ולא שתו איש עדיו עליו. היינו שלא שמו לבם לחלק הזה שהוא התכשיט והקשוט של ישראל ועל ידי זה התאבלו וחטאו... (קדושת יצחק)

ה' ה' א-ל רחום וחנון וכו' ונקה לא ינקה (לה, ו) לכאורה הפסוק קשה שהרי אומר ה' רחום וחנון וכל המדות הטובות ומסיים ונקה לא ינקה א"כ היכן הרחמים, וההסבר לפי מה שאמרו חז"ל אל תסתכל בקנקן אלא במה שיש בו, תוציא מהמילה ונקה קן ישאר ו-ה, וכן מהמילה ינקה תוציא קנ ישאר י-ה. בדרך מליצה רואים התגלות שם הויה ב"ה כולו רחמים, וזהו אל תסתכל בקנקן דהיינו ב ק נ אלא במה שנשאר והוא שם הויה ברוך הוא, ודו"ק. (הגר"א מוילנא)

איתא בגמ' ואריב"ל לא עשו ישראל את העגל אלא ליתן פתחון פה לבעלי תשובה, פתחון פה לכל עובד ה'... אף שנתרחקו יכולים להתקרב וכו'. כי חטא העגל נרמז בספר בכורי אביב שהיו בבג"י שחשבו שנצרך אמצעי חוץ מהשי"ת וזה שאמרו כי זה משה האיש כו' לא ידענו, וזה היה טעות כי בג"י יכולים להתדבק בהשי"ת בלי אמצעי, ורק התורה נתן לבג"י ע"י משה רבנו ע"ה אבל כל עובד השם יכול לשוב אל ה' אף שנתרחק. (בית ישראל)

ויקהל משה... לעשות אותם (לה, א) בכוננת המצוה יש הבדל בין אנשים יש מכוונים יותר ויש פחות אך עצם עשיית המצוה נעשית בין כולם שוה בשוה. וזה הרמז ויקהל משה את כל עדת בני ישראל וגו' לעשות אותם שכדי לעשות אותם יהיו כולם שוים. (האדמו"ר ממשרטקוב)

ויקהל משה (לה, א) פרש"י למחרת יום הכפורים, - לא רק בערב יום כיפור צריך כל אחד לפייס את חברו כי אם גם למחרת יום הקדוש יש להתקהל יחד ולחיות בשלום ובאחווה. (עוללות אפרים)

ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי וגו' שבת שבתון (לה, ב) כאן נאמר שבת שבתון ואילו בפרשת יתרו ובפרשת ואתחנן נאמר שבת לה' בלבד. הטעם לכך כיון שמדובר בפרשתנו בצדיקים שכל מלאכתם נעשית ע"י אחרים כמובא בגמ' (ברכות לב, ע"ב) וכמו שכתוב תיעשה (בצירה) דהיינו ע"י אחרים. לכן השבת אצלם מרומם בכל מכל כל והוא שבת שבתון. משא"כ בפרשת יתרו ובואתחנן ששם כתוב תעשה דהיינו בעצמך תעבוד, לכן לא נאמר שבת שבתון אלא שבת לה' בלבד. (גן רוה)

וביום השביעי יהיה לכם קדש (לה, ב) בדיוק הלשון לכם יש רמז יפה שביום השביעי גם ה"לכם" שזה המאכלים והשינה הוא קדש. וזה שנאמר וביום השביעי דהיינו בשבת יהיה לכם "ה'-לכם" ג"כ יהיה קודש. (חיד"א)

אלה פקודי המשכן משכן העדות אשר פוקד על פי משה (לו, כא) פרש"י רמז למקדש שנתמשכן בשני חורבניו ע"כ. ידוע שאם משה רבינו היה נכנס לארץ כנען ביהמ"ק לא היה נחרב, ולמה לא נכנס משום מי מריבה שהכה בסלע ולא דיבר. זה שאמר הכתוב אלה פקודי המשכן מדוע המשכן נפקד - נחסר? על פי משה בגלל פיו של משה שלא דיבר אל הסלע אלא הכה, ודו"ק. (תורת משה)

ותכל כל עבודת המשכן וכו' ויעשו בני ישראל ככל אשר צוה ה' (לז, לב) כידוע שהמשכן מכפר עוונותיהם של ישראל וכדי שלא יעלה על הדעת שבני ישראל יזלזלו במצוות בהסתמך על כך שהמשכן יכפר לכן אומר הכתוב ותכל כל עבודת המשכן, ואעפ"כ ויעשו בני ישראל ככל אשר צוה ה' ולא זלזלו במצוות ה' ח"ו. (אלשיך הק')

יו"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים 91050
02 - 5829688 פקס: 02 - 5325477
ניתן לקבל במייל: av5829688@gmail.com ת.ד. 5080 ירושלים

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

